

Charles de Coster

Legenda
și aventurile glorioase ale lui
Til
Buhoglindă
în Țara Flandrei și prin alte părți

Traducere
GABRIEL MĂLĂESCU

Editura MondoRo
București, 2018

Aici începe prima carte a legendei aventurilor vesele și eroice ale lui Til Buhoglindă și ale lui Lamme Goedzak în Țara Flandrei și prin alte părți

I

La Damme, în Flandra, când păducelul de mai dădea în floare, s-a născut Buhoglindă, fiul lui Claes.

Când l-a înfășurat în scutece călduroase, Katheline, moașa, a cercetat cu atenție capul copilului și a găsit o bucată de piele atârând.

— Născut cu căiță¹! a strigat ea bucuroasă. Născut sub o stea norocoasă!

Dar o clipă mai târziu, observând o aluniță mică neagră pe umărul copilului, ea a început să se vaite.

¹ Născut cu căiță – Copil născut cu o parte din sacul placentar pe cap. Despre aceștia se spune că vor avea noroc în viață.

— Vai! a suspinat ea, ăsta-i degetul cel negru al diavolului!

— Domnul Satana, a spus Claes, trebuie să se fi trezit devreme în dimineata asta, dacă deja a găsit vreme să-și pună semnul pe fiul meu!

— Să fii sigur că nici nu a mers la culcare, a răspuns Katheline. Uite-l și pe Chanticleer² că tocmai trezește găinile.

Și spunând așa, ea a ieșit din încăpere, lăsând copilul în brațele lui Claes.

Apoi s-a întâmplat ca zorii să se ivească printre norii nopții și ca vrăbiile să zboare ciripind peste câmpuri, în vreme ce soarele a început să își arate chipul strălucitor în zare. Claes a deschis fereastra și a grăit astfel către Buhoglindă:

— O, copil născut cu căiță, privește! Acesta este domnul meu, Soarele, care vine să dea binețe Țării Flandrei. Uită-te la el de câte ori poți; și dacă vreodată, peste ani, ai vreo îndoială sau greutate și nu știi ce e bine să faci, cere-i sfatul. El este strălucitor și este cald. Fii sincer precum acea strălucire și bun precum acea căldură.

— Claes, omule, a spus Soetkin, ții predici surzilor. Vino și bea, fiule.

Și spunând așa, mama i-a dat nou-născutului o înghițitură din fântâna naturii.

² Chanticleer – Numele unui cocoș care apare în fabule.

II

În vreme ce Buhoglindă se cuibărea și bea pe săturate, toate păsările din ținut au început să se trezească.

Claes, care lega niște surcele, și-a privit nevasta în vreme ce îi dădea să sugă lui Buhoglindă.

— Nevastă, a spus el, ai pus la păstrare mult din laptele ăsta bun?

— Urcioarele sunt pline, a spus ea, dar nu sunt de ajuns pentru liniștea mea.

— Mi se pare că nu te bucuri de norocul nostru, a spus Claes.

— Mă gândeam, a spus ea, că nu avem nici măcar o para în desaga de piele care atârnă pe perete.

Claes a apucat desaga și a scuturat-o. Dar degeaba. Nu era nici urmă de vreun ban. El părea deznădăjduit. Însă, voind să-și liniștească nevasta...

— De ce îți faci griji? zice el. Nu avem în coș plăcinta aia pe care am vrut să i-o dăm Kathelinei ieri? Și nu văd eu acolo o bucată mare de carne care să facă lapte bun pentru copil vreme de trei zile, măcar? Și covata asta cu unt este o stafie? Și sunt tot stafii și merele alea rânduite ca steagurile și drapelele în ordine de luptă, un șir după altul, în cămară? Și nu avem făgăduiala răcorii bine păzite în burta vechiului butoi cu bere de Bruges?

Soetkin a spus:

— Când ducem copilul la botez, o să trebuiască să dăm două parale preotului și un florin pentru sărbătoare.

Dar în clipa aceea, Katheline s-a întors cu o legătură mare de ierburi în brațe.

Respect pentru oameni și cărți

— Pentru copilul care s-a născut cu căiță, a strigat ea. Angelică; ferește bărbații de desfrâu; fenicul, care îi păzește de Satana...

— Nu ai și niște iarbă din aia, a întrebat Claes, care se cheamă florini?

— Nu, a spus ea.

— Foarte bine, a răspuns el. Mă duc să văd dacă nu găsesc câteva crescând prin canal.

Și cu asta a plecat, cu guta și minciogul, știind că nu se prea putea să întâlnească pe nimeni, cum mai era încă un ceas până la oosterzon, adică, în Țara Flandrei, ora șase dimineața.

III

Claes a ajuns la Canalul Bruges, nu departe de mare. Acolo, după ce a pus momeala în cârlig, a aruncat-o în apă și a dat drumul gutei. Pe malul celălalt, un băiețel stătea întins pe o movilă de pământ, dormind tun. Băiatul, care nu era îmbrăcat ca un țăran, s-a trezit la zgomotul făcut de Claes și a început să fugă, de teamă, fără îndoială, că acesta era polițistul satului care venise să îl ia din patul lui și să îl târască, ca pe un vagabond, la carceră. Dar în scurt timp, teama i-a trecut, când l-a recunoscut pe Claes și când Claes i-a strigat:

— Vrei să câștigi un ban, băiete? Atunci, gonește peștii înspre mine!

La aceste vorbe, băiatul, care era oarecum voinic pentru vârsta lui, a sărit în apă și, înarmându-se cu un pământ de trestii lungi, a început să gonească peștii spre Claes. Când a terminat de pescuit, Claes a strâns guta și minciogul și a venit pe la stăvilă în locul în care stătea băiatul.

— Numele tău, a spus Claes, este Lamme, după botez, și Goedzak, după poreclă, pentru că ai o fire blândă, și locuiești în strada Héron, în spatele Bisericii Maicii Domnului. Dar spune-mi de ce, tânăr și bine îmbrăcat cum ești, trebuie să dormi aici sub cerul liber?

— Vai de mine, domnule cărbunar, a răspuns băiatul. Am o soră acasă, cu un an mai mică decât mine, care mă bate strașnic la cea mai mică neînțelegere. Dar nu îndrăznesc să mă răzbun pe spatele ei de teamă să nu îi fac ceva rău, domnule. Aseară, la cină, îmi era tare foame și curățam cu degetele fundul unei farfurii de fasole cu ciolan. Ea voia să împărțim, dar nu era de ajuns pentru amândoi, domnule. Și când m-a văzut lingându-mă pe buze pentru că sosul mirosea bine, a înnebunit de furie și m-a altoit cu toată puterea ei, atât de tare, că am fugit de acasă, învinețit și înnegrit tot.

Claes l-a întrebat ce făceau mama și tatăl lui în vremea aceea.

— Tata mă bătea pe un umăr, iar mama pe celălalt, strigând: „Lovește-o și tu, lașule!”, dar eu, nevoind să lovesc o fată, am fugit.

Imediat, Lamme a pălit și a început să tremure din toate mădularele, iar Claes a văzut o femeie înaltă apropiindu-se și lângă ea o fată tânără, foarte slabă și cu o înfățișare fioroasă.

Respect pentru oameni și cărți

— Au, au! a strigat Lamme, apucându-l pe Claes de cracul pantalonilor, mama și soră-mea vin după mine. Apărați-mă, vă rog, domnule cărbunar!

— Stai, a spus Claes. Mai întâi lasă-mă să-ți dau creițarul ăsta drept răsplată; și acum să mergem să le întâmpinăm fără teamă.

Când cele două femei l-au văzut pe Lamme, ele au alergat spre ele și au început să îl snopească în bătaie — mama, din cauza sperieturii pe care o trăsesese, sora, pentru că așa obișnuia. Lamme s-a ascuns după Claes și a strigat:

— Am câștigat un creițar! Am câștigat un creițar! Nu mă bateți!

Acum, însă, mama lui începuse să îl îmbrățișeze, în vreme ce fata încerca să îi deschidă pumnul ca să ajungă la ban. Dar Lamme a strigat:

— Banul e al meu. Nu ți-l dau.

Și a ținut degetele strânse. Iar Claes a scuturat fata de urechi și i-a spus:

— Dacă te mai cerți așa cu fratele tău, care este bun și blând ca un mieluşel, te bag într-o groapă neagră de cărbuni; și atunci nu eu o te trag de urechi, ci diavolul roșu din iad; și el o să te facă fărâme cu ghearele lui mari și dinții ca niște furci.

La aceste vorbe, fata și-a luat privirea de la Claes și nu s-a mai apropiat de Lamme, ci s-a ascuns după fustele maică-si, iar când s-a întors în oraș a început să strige:

— Cărbunarul m-a bătut; și îl ține pe diavol în peștera lui.

Însă, ea nu l-a mai bătut pe Lamme; dar fiind cel mai mare dintre ei, era îl pune să muncească în locul ei, iar blândul prostănac o asculta de bunăvoie.

Acum Claes, în drumul lui spre casă, a vândut ce pescuise unui fermier care obișnuia să cumpere pește de la el. Iar când a ajuns acasă din nou, i-a spus lui Soetkin:

— Iată! Asta am găsit în burțile a patru știuci, nouă crapi și un coș de țipari.

Și a aruncat pe masă doi florini și o jumătate de creițar.

— De ce nu mergi să pescuiești în fiecare zi, omule? a întrebat Soetkin.

— De teamă să nu devin și eu un pește și să fiu prins în cârligul polițistului satului, i-a spus el.

IV

Claes, tatăl lui Buhoglindă, era cunoscut în Damme cu numele de *Kooldraeger*, care înseamnă Cărbunarul. Claes avea părul negru, ochi strălucitori și piele de culoarea tăciunilor pe care îi vindea – mai puțin duminicile și în zilele de sărbătoare, când bordeiul lui era trecut prin apă cu săpun. El era un bărbat scund, îndesat, vânjos și cu un chip vesel.

Spre sfârșitul zilei, când venea seara, el vizita uneori taverna de pe drumul spre Bruges, ca să își clătească gâtul în negrit de cărbune cu o dușcă de *cuyte*³; apoi femeile, care stăteau în pragurile caselor lor să respire aerul serii, îi strigau în semn de binețe:

³ *Cuyte* – Un sortiment de bere belgiană.